

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE ECCLESIA|| TRIVMPHANTE,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

Cap. I. De erroribus circa templa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53909)

CAPVT PRIMVM

De erroribus circa templum.

DVO GENERA HOSTIVM HABVERVT
 Dei templa. Vnum eorum, qui re ipsa templa
 euertebant; non odio templorum, sed odio
 gentis, aut religionis. Aliud eorū, qui templa
 ipsa, vel eorum aliquid oderant tanquā ma-
 lum. Primi generis fuerunt Nabuchodonosor, Antiochos
 Pompeius, Cassius, Titus, qui templum Salomonis velin-
 cenderunt, vel profanarunt, non odio templi, sed gentis. Vi-
 de 4. Reg. vlt. 1. Machab. 10. Iosephum lib. 14. antiquitatis. &
 lib. 7. de bello Iudaico. Cornelium Tacitum lib. 21. & Au-
 gustinum lib. 18. de ciuit. Dei, cap. 45.

Christianorum Ecclesias Diocletianus iussit omnes sibi
 æquari, non odio templorum, sed religionis Christianæ. Euse-
 bius lib. 8. hist. cap. 2. Idem facere voluisse Iulianum scribit
 Hieronymus epistola ad Riparium.

Ariani quoq; & Donatistæ templa Catholicorum profa-
 nabant, & spoliabant, non odio templi, sed religionis. Vide
 Athanasium in Apologia pro fuga sua, & Theodoretum lib.
 4 hist. cap. 19. & 20. & Optatum lib. 6. contra Parmen.

Ad aliud genus pertinent imprimis Manichæi; nam Fae-
 stus apud Augustinum lib. 20. cap. 3. & 4. obiicit Catholicis
 quod haberent templa, & altaria more Gentium, & Iudeo-
 rum. Manichæos sequuti Messaliani templa omnia, & altaria
 execrabantur, & solum in suis domibus orare volebant
 Deum, vt Damascenus refert libro de centum hèresibus. Eo-
 dem ferè tempore Eustathius templa omnia, & præcipue
 Martyrum detestabatur, teste Socrate lib. 2. hist. cap. 33. & in
 priuatis domibus conuenticula fieri volebat.

Petrobrusiani templa destruebant, nouasq; templorum
 fabricas irridebant. Auctor Petrus Cluniacensis in epistola
 contra

contra Petrobrusianos, & auctor vitæ B. Bernardi lib. 3. cap. 5. Idem docuerunt postea Albigenfes, vt Bernardus Lutzemburgensis in Catalogo refert. idem docuerunt VValdenses apud Claudium Coussordium libro contra VValdenses, capite 6. idem VViclefistæ apud Thomam VValdensem tomo 3. tit. 17. & 22. idem Taboritæ apud Æneam Syluium de origine Boëmorum, cap. 35. Idem Anabaptistæ Transyluani in antithesibus Christi veri, & Christi falsi, editis Albæ Iuliæ anno M. D. L X V I I I.

Porro Lutherani, & Caluinistæ admittunt templa, sed solum ad concionandum, & Sacramenta ministranda; reprehendunt autem quod fiant templa ad orandum, quod in honorem Sanctorum, quod consecrentur certo ritu, quod magnis sumptibus ornentur. Nam Magdeburgenses Centur. 4. cap. 6. col. 407. & sequentibus, multa dicunt cõtra ritus consecrandi Ecclesias, & in præfatione Centur. 6. reprehendunt Catholicos, quod ingentibus sumptibus fabricent Ecclesias, easque in Martyrum honorem.

Ioannes Caluinus præfat. Institut. reprehendit ornatum templorum ex auro, argento, serico, lapidibus preciosis, &c. & lib. 1. cap. 11. §. 13. ornamenta templorum solum esse vellet concionem, & Sacramenta, lib. 3. cap. 20. §. 30. dicit templa quidem erigi debere ad communes preces fundendas, sed non esse putandum vllam inesse templo sanctitatem, vt à aperte indicat, priuatas preces non fieri vllò modo melius in templo, quam alibi.

CAPVT II.

Antempla sint erigenda.

QVI templa simpliciter erigi nolunt, nihil pro se afferre possunt, nisi Scripturas illas, quæ Deum dicunt non habitare in locis manufactis, vt Matt. 5. *Cælum Dei sedes est, terra autem scabellum pedum eius.* Et Act. 7. *Sed excelsus non in manufactis templis habitabat.* Et Act. 17. *Nec in manufactis templis habitat, aut manibus humanis colitur.* Hinc enim Manichæi (vt testatur Augustinus libro contra Adimantum, cap. 10.) probabant Deum